

Sosiaali- ja terveysministeri
Annika Saarikko

KANNANOTTO 17.11.2017

Asia: Ulkomailta palvelunantajan kautta adoptoiville perheille maksettavan adoptiotuen asetuksen pikainen muuttaminen

Taustaa

Pelastakaa Lapset on osallistunut jo useamman vuoden ajan työryhmään, jonka tavoitteena on ollut ulkomailta lasta adoptoiville perheille maksettavan adoptiotuen asetuksen muuttaminen. Adoptiolautakunnan täysistunnon asettama työryhmä on nyt saanut työnsä päätökseen. Olemme toimittaneet työmme tulokset Sosiaali- ja terveysministeriöön viime viikolla.

Pelastakaa Lapset on toiminut vuodesta 1985 lähtien adoptiopalvelunantajana kansainvälisissä adoptioissa. Olemme seuranneet adoptionhakijoiden adoptiokustannusten kehitystä Suomessa kaikkina niinä vuosina, kun maassamme on ollut kansainvälisiä adoptioita koskevaa lainsäädäntöä.

Pelastakaa Lapset haluaa tässä yhteydessä välittää oheiset adoptiotukea koskevat huolenaiheemme.

Adoptiotukea maksetaan Haagin adoptiokonvention ja Suomen adoptiolain mukaisesti valtuutettujen palvelunantajien kautta adoptoiville perheille. Adoptiotuen yhteys virallisiin adoptioihin on tärkeä ja omalta osaltaan ohjaa adoptioiden toteutusta virallisten adoptiotoimijoiden kautta lapsen oikeuksia kunnioittaen.

Adoptiotuen tasoa on tarkastettu viimeksi 2009, minkä jälkeen perheiden kokonaisadoptiokustannukset ovat edelleen merkittävästi kasvaneet. Adoptionhakijat kustantavat itse adoptioprosessin kansainvälisissä adoptioissa.

Tällä hetkellä on havaittavissa, että korkeat kustannukset heikentävät pieni- ja keskituloisten perheiden mahdollisuuksia harkita kansainvälistä adoptioprosessia. Kokemuksemme mukaan adoptioprosessissa olevien perheiden maksukynnys on tällä hetkellä ylärajoilla, mistä oireena havaitsemme lisääntyneet maksuhäiriöt adoptioprosessin aikana. Adoptiotuen taso ei tällä hetkellä vastaa adoption kokonaiskustannusten tasoa. Tämä on tärkeä mitä pikimmin korjata, jotta adoptionhakijoiden määrän lasku pysähtyisi.

Näkemyksemme on myös, että alhainen adoptiotuki vinouttaa adoptionhakijoiden profiilia ja karsii hakijoita tulotason perusteella. Tämä ei ole lapsen edun mukaista, sillä tarvitsemme erilaisia adoptionhakijoita.

Ensisijaista, on että adoptionhakijoina on perheitä, joilla on lapselle aikaa, jotka ovat läsnä lapsen kehityksen ja elämän eri vaiheissa ja jotka tarjoavat turvallista vanhemmuutta sekä ymmärrystä, joka vastaa adoptiolapsen

tarpeisiin. Nämä valmiudet ja taidot eivät ole, eivätkä saisi olla tulosidonnaisia. Korkeat adoptiokustannukset yhdessä matalan adoptiotuen kanssa eivät ole adoption tarpeessa olevien lasten edun mukainen yhdistelmä.

Suomessa maksettava adoptiotuki on alhainen, jos tarkastellaan perheiden maksamia adoption kokonaiskustannuksia tällä hetkellä verrattuna vuoteen 2009. Pohjoismaisessa vertailussa Suomi on pitkällä jäljessä adoptiotuen tasosta. Nostamamme epäkohta on pantu merkille Pohjoismaisessa yhteistyössä, ja muut Pohjoismaat ovatkin tehneet jo korjaavia toimenpiteitä.

Adoptiotuki, jota ei ole päivitetty vastaamaan toimikentässä tapahtuneita muutoksia, kohtelee lisäksi epätasa-arvoisesti eri kohdemaista lapsia adoptoivia perheitä, sillä tuen taso ei tällä hetkellä vastaa adoption tämän hetkisiä kokonaiskustannuksia.

Kaikkienensa, pidämme adoptiotuen tarkistusta merkittävänä myönteisenä yhteiskunnallisena signaalina, jolla voidaan lisätä adoptiomyönteisyyttä.

Tärkeimpänä näemme kuitenkin sen suorat vaikutukset perheille. Adoptiotuen yhteys palvelunantajien kautta toteutuviin adoptioihin ohjaa adoptionhakijoita adoptoimaan tähän tehtävään valtuutettujen toimijoiden kautta. Lisäksi adoptiotuen tason korottaminen lisäisi yksittäisten perheiden mahdollisuuksia harkita adoptiota vaihtoehtona sekä vähentäisi maksuhäiriöitä, joita adoptioprosesseissa esiintyy.

Pelastakaa Lapset suosittaa siksi, että

* adoptiotuen korotusta koskeva esitys saatetaan mahdollisimman nopeasti eteenpäin ja uudet adoptiotuen tasot voimaan mahdollisimman pian

* jatkossa adoptiotuen tasoa tulee voida seurata todellisiin adoptiokustannuksiin nähden, jotta yhteiskunnan tuki adoptioperheelle säilyisi kohtuullisena ja tuen vääristymiltä vältyttäisiin. Tämä on tärkeämpää nyt, kun aikaisemmin tilanteessa, jossa perheellistyminen maassamme on hidasta ja myös adoptioperheitä on entistä vaikeampi löytää. Adoptionhakijat maksavat edelleen itse korkeita palvelumaksuja ja suurimman osan adoption kokonaiskustannuksista.

* Sosiaali- ja terveysministeriöön saapunut Adoptiotukea koskeva aloite saa ministeriönne kaiken tuen.

Helsingissä 17.11.2017

Hanna Markkula-Kivisilta

Hanna Markkula-Kivisilta
pääsihteeri

Petri Tammisto

Petri Tammisto
talousjohtaja